

רות

מדרש רבה על המגילה

א) אדריאנוס הקיסר, ישחקו עצמותיו, שאל את ר' יהושע בן חנניה ואמר לו: אני טוב ממשה רבך. אמר לו: למה? - שאני חי והוא מת, וכתוב 'כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת'. אמר לו: יכול אתה לגזור שלא ידליק אדם אש שלושה ימים? אמר לו: כן. לערב עלו שניהם על גג הארמון, וראו עשן עולה מרחוק. אמר לו: מה כן? אמר לו: השר חולה, והרופא ביקר אצלו ואמר לו שעד שישתה חמין - לא יתרפא. אמר לו: תיפח רוחך. עוד כשאתה קיים-בטלה גזרתך, ומשה רבינו משעה שגזר עלינו 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת', לא מדליק יהודי אש בשבת מימיו, ועדיין לא נתבטלה גזירתו עד כעת, ואומר אתה כן, שאתה טוב ממנו?!

הצעות לשאלות והצעות לתשובות בצידן:

- 1) מה אמר אנריאנוס לר' יהושע בן חנניה? (שהוא יותר טוב ממשה רבינו)
- 2) ומה הביא כהוכחה לטענתו? (את הפסוק- כי לכלב החי הוא טוב מן האריה המת)
- 3) מה קרא באותו לילה שאדריאנוס גזר שלא להדליק אש?? (ראו עשן מיתמר בעיר)

ב) תני בשם ר' יהושע: יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית (חסד). שכן אמרה רות לנעמי: 'שם האיש אשר עשיתי עמו היום'. ולא אמרה אשר עשה עמי, אלא אשר עשיתי עמו. הרבה פעולות והרבה טובות עשיתי עמו, בשביל שהאכילני פרוסה אחת... אמר רבי אבהו צריכים אנו להחזיק (-להכיר) טובה לרמאים שבהם. רבי יוחנן וריש לקיש היו יורדים לרחוק בחמי טבריה ופגע בהם עני אחד, אמר להם זכו בי (-תרמו לי). אמרו לו: כשנצא, נזכה לך. יצאו, ומצאו אותו שמת. אמרו, הואיל ולא זכינו בו בחייו, נטפל במיתתו. כשטפלו בו לקבורתו, מצאו ארנק מלא בדינרים בין חפציו. אמרו: יפה אמר רבי אבהו, שצריכים אנו להחזיק טובה לרמאים שבהם, שאילולא הרמאים, כיון שרואה אדם אחד מהם שואל צדקה ממנו ולא היה נותן לו, מיד היה נענש למיתה.

הצעות לשאלות והצעות לתשובות בצידן:

- 1) מי עושה יותר חסד עם השני, העני, או מי שנותן לו צדקה? (העני)
- 2) מה אמר ר' אבהו? (שצריכים להכיר טובה לאלו הרמאים)
- 3) ומדוע? (כי בלעדיהם, היה קטרוג גדול בכל פעם שלא נותנים צדקה למי שמבקש)

ג) 'וירדת הגורן' מכאן שאין עושי גרנות אלא בנמוך שבעיר. כמעשה שהיה: ר' שמעון בן חלפתא קיבל מר' חייא שדה אחת לעיבוד אמר לו: כמה עושה השדה? אמר לו: מאה כורין. זרע את השדה ועשתה פחות ממאה. אמר לו: לא אמרת לי שהיא עושה מאה כורין, זרעתי ועשתה פחות! אמר לו: כן, אמרת לי אמר לו: והיא עשתה פחות?! אמר לו: היכן העמדת את הגורן? אמר: בגבוה שבעיר. אמר לו: וכי לא כתוב וירדת הגורן?! אף על פי כן, נפה את התבואה, ותמצא שעשתה את החסר.

הצעות לשאלות והצעות לתשובות בצידן:

- 1) היכן יש לעשות גורן? (במקום נמוך)
- 2) כמה כור השדה שקיבל ר' שמעון בן חלפתא מר' חייא היתה אמורה להצמיח? (100)
- 3) מה הפתרון שאמר לו ר' חייא? (לנפות את התבואה שוב)